

Opera suspicionată (OS)**Suspicious work****Opera autentică (OA)****Authentic work**

OS	Oțetea, R.A., O nouă viziune istorică și socio-culturală asupra mesianismului iudaic și creștin: similitudini și deosebiri: contribuții... Editura Casei Corpului Didactic: Bacău (2010).
OA	Bajora A., Mesianismul iudaic și cel creștin (similitudini și deosebiri). Teză de licență, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău (2005).

Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion

p.8-31

p.3-37

Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la www.plagiate.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI, TINERETULUI ȘI SPORTULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Facultatea de Istorie și Psihologie

Catedra de Istorie a românilor și antropologie

Teză de licență

MESIANISMUL IUDAIC ȘI CEL CREȘTIN
(SIMILITUDINI ȘI DEOSEBIRI)

a studentului an. V
Anatolie Bajora ,
specialitatea “Istorie”
Conducător științific
Vladimir Potlog,
doctor în istorie ,
conferențiar universitar

Chișinău – 2005

Planul

Introducere	3
Capitolul I: Mesianismul Iudaic	8
1.1 Istoria politică a statului Israel, de la divizare pînă la căderea Iudeei	
1.2 Mișcarea prorocilor	
1.3 „Prorocii scriitori”	
Capitolul II: Mesianismul Creștin	37
2.1 Palestina de la cucerirea romană, pînă la Isus	
2.2 Viața și activitatea lui Isus	
Concluzii	83
Bibliografie generală	85

Introducere

În condițiile actuale, cînd s-a destrămat lagărul socialist, iar împreună cu el a dispărut și ateismul militant, a crescut considerabil interesul față de rădăcinile ideologice ale creștinismului, una dintre care o constituie mesianismul iudaic care la rîndul său a generat mesianismul creștin.

Unele aspecte ale acestor fenomene au fost abordate de către istoricii germani, francezi, italieni, ruși, englezi, dar nu este o lucrare integră, cu această denumire, care ar reflecta corelația dintre ambele componente ale creștinismului primar. În literatura română există traduceri ale cercetătorilor străini, dar lucrări originale la tema respectivă lipsesc.

Scopul tezei de licență constă în cercetarea condițiilor istorice în care a apărut mesianismul iudaic și influența lui asupra celui creștin, caracteristica principalelor personalități care au emanat aceste idei. Am încercat să demonstrezi că religia creștină are rădăcini adînci în trecutul îndepărtat al istoriei iudeilor.

Teza de licență a fost efectuată în baza studierii Vechiului și Noului Testament, a manuscriselor qumraniene, a operilor istoricilor iudei și romani, cît și a literaturii speciale din secolul al XIX-lea și al XX-lea.

Vechil Testament, prin cuvîntările profeților Isaia, Ieremia, Zaharia, Miheea ș.a., oglindește nedreptățile sociale comise de potentății puterii asupra poporului simplu, pericolul extern care amenința mereu independența țării și visul celor oprimați la vremuri mai bune.

Noul Testament, prin învățătura lui Isus Hristos, conține valori general umane veșnice ca: iubirea între oameni indiferent de etnie, rasă sau stare socială, caritatea, compasiunea pentru omul năpăstuit, nonviolența, pacea-principii care constituie caracterul universal al religiei creștine.

Faptele și epistolele apostolilor ne informează despre răspândirea religiei creștine la diferite popoare ale imensului Imperiu Roman. Cea mai enigmatică și mai greu înțeleasă lucrare a Noului Testament este Apocalipsa lui Ioan Teologul, din care putem afla componenta etnică și socială a primilor creștini, idealul și concepția lor politică.

O sursă pentru cunoașterea situației interne și externe a Iudeei o prezintă lucrarea lui Iosif Flavius „Antichități iudaice”, care reflectă istoria Palestinei din vremuri legendare pînă în secolul I a. Cr. Din ea aflăm despre situația Iudeei în preajma apariției creștinismului, instaurarea protectoratului roman, confruntările dintre partidele politice și programele lor. Interes deosebit prezintă relatarea istoricului iudeu cu privire la secta esenienilor. De o valoare excepțională este relatarea extratestamentară a lui Iosif Flavius privind personalitățile lui Isus și a lui Ioan Botezătorul, fapt ce demonstrează convingător istoricitatea lor. Această informație a servit drept suport pentru școala istorică.

O informație prețioasă conțin Manuscrisele qumraniene, descoperite după al II-lea război mondial în nord-vestul Mării Moarte. Modul de vață,

sprijinul ei au scris propagandiștii ateismului militant Yaroslavski, istoricii A. Ronovici, S. Kovaliov, A. Krâvelev ș.a. Școala mitologică afirmă că informația surselor extratestamentare cu privire la personalitatea lui Hristos este o interpolare intenționată a scriitorilor creștini în operele autorilor antici

În contrapondere a școlii mitologice, în secolul al XIX-lea în Germania, apoi în Franța a apărut școala istorică, care în urma studierii critice a Noului Testament și a surselor extratestamentare, recunoaște istoricitatea persoanei lui Isus Hristos și ale altor personaje biblice. Un reprezentant de vază al acestei școli a fost profesorul de teologie a universității din Tübingen David Straus, care a scris o lucrare de mare rezonanță „Viața lui Isus” tradusă în multe limbi europene. Autorul a studiat munițios mediul social iudaic în care existau multe curente mesianice. În baza surselor testamentare și extratestamentare Straus promovează ideea că Isus a preluat și a dezvoltat ideile mesianice ale lui Ioan Botezătorul. Este important că istoricul german interpretează o paralelă între Ioan Botezătorul și esenieni. Isus, în opinia lui, a însușit cele mai radicale idei ale esenienilor. Prin studiul său Straus a contribuit esențial la studierea originii creștinismului și a rădăcinilor sale ideologice.

Renumit cercetător al creștinismului primar a fost francezul Ernest Renan, istoric orientalist, filolog și arheolog. Lui îi aparțin o serie de lucrări fundamentale la istoria evreilor și a originii creștinismului.

De o mare faimă s-a bucurat și se bucură lucrarea lui „Viața lui Isus”, care este tradusă în foarte multe limbi, inclusiv și în limba română. Renan recunoaște istoricitatea personalității lui Isus și ale altor personaje biblice. „Viața lui Isus” a savantului francez nu este o lucrare strict științifică, dar în felul ei un roman istoric, bazat pe lucrările testamentare și pe impresiile proprii privind localitățile biblice, pe care le-a cunoscut personal, cutreerînd Palestina pe urmele lui Isus. În descrierea lui Renan Isus este omul epocii sale și al poporului său, nu prea arătos fizic, cu puțină carte, nu cunoștea nici limba greacă care era la modă pe atunci în Palestina. În același timp Isus era de o bunătate rară, avea niște calități deosebite de tămăduitor, uneori numai contactul cu el vindeca pe cei suferinzi. Am putea admite că Isus în relatarea lui Renan, posedă niște calități bioenergetice care vindecau bolnavii. Recunoscînd istoricitatea lui Isus Renan, în același timp, ca și alți reprezentanți al acestei școli nu recunoaște miracolele despre nașterea și învierea lui.

Școala istorică are mulți reprezentanți și în Anglia, SUA și este susținută în prezent de majoritatea cercetătorilor în acest domeniu, chiar și printre teologi.

Este firesc că mesianismul iudaic a fost studiat detaliat de istoricii evrei din Israel și din alte țări.

Dintre ei menționăm pe Michel Grandt, Cecile Rot, I.Caufman, Milton Steinberg ș.a., lucrările cărora mi-au fost de mare folos la studierea acestui capitol al tezei de licență.

Există însă o divergență între istoricii creștin și istoricii evrei cu privire la mesianismul iudaic. Autorii creștini susțin ideea Noului Testament că Isus este Mesia prezis de către profeții Vechiului Testament, că el a fost deja pe pământ și este așteptat să vină a doua oară. Argumentele lor sînt relatările Noului Testament și ale apologeților creștini din primele secole d.Hr.

Istoriografia ebraică neagă această opinie și susține ideea că Isus într-adevăr a fost o persoană istorică a societății iudaice, care era extrem de segmentată și cuprinsă de febra mesianismului, iar Isus era liderul unuia din mulțimile de curente mesianice existente pe atunci în Palestina.

După destrămarea Uniunii Sovietice istoriografia rusă în problema originii creștinismului s-a postat tot mai mult pe pozițiile școlii istorice. Cercetătorii I. Sventitzkaia, I. Nemirovski, M. Kublanov, A. Kajelan au publicat studii și monografii în care argumentează istoricitatea lui Hristos, bazîndu-se mai ales pe sursele narrative extratestamentare și pe Manuscrisele de la Marea Moartă.

În ultimul timp la București au fost editate în limba română traduceri din limbile moderne cu privire la originea creștinismului în care neapărat este abordată și problema mesianismului. Dintre ele menționăm

monografiile lui Paul Johanson „O istorie a evreilor”, Edmond Jacob „Vechiul Testament”, „Originile creștinismului” al unui colectiv de autori.

De folos mi-a fost și informația prin internet în limbile franceză, rusă și română mai ales la studierea mesianismului creștin. Tema a fost relatată din punct de vedere teologic.

În majoritatea lucrărilor studiate nu s-a acordat o atenție cuvenită corelației dintre mesianismul iudaic și cel creștin, ceea ce și m-a îndemnat să cercetez această temă.

Capitolul I: Mesianismul Iudaic

1.1 Istoria politică a Statului Israel, de la divizare pînă la căderea Iudeei

Statul unitar Evreu creat de regele David (1010-970 a.Cr)¹, s-a destrămat după moartea fiului său, regele Solomon (970-931 a.Cr.)², în două regate mici: Iudeea la Sud și Israel la Nord.

Semnele crizei s-au simțit încă în ultimii ani de conducere ai lui Solomon, din cauza politicii sale discriminatoare față de nordul Israelit. S-a introdus sistemul clăcii care era foarte urît de populație, israeliții trebuiau să participe în fiecare an la construcțiile efectuate de Solomon, tot lor le revenea tăierea lemnului pentru corăbii – Cedri de Liban. S-a minimalizat și rolul locurilor sfinte din nord, locuri ce aveau legătură directă cu numele lui Avraam, Iacob ș.a.

Prin urmare cei din nord îl considerau pe Solomon și descendenții săi ca pe niște distrugători spirituali, și în același timp, ca pe niște opresori profani.³

¹ www.eltauniversitate.ro

² www.sabii-de-toledo.ro

veche ebraică transformări majore de ordin politic, economic, social și cultural.

1.2 Mișcarea prorocilor

Odată cu constituirea și evoluția monarhiei, populația a pierdut multe drepturi, cercurile dominante abuzau de puterea lor asupra populației care era constrânsă să presteze dări, să participe la construcția templului, palatelor, și a reședințelor regale. Erau puși să muncească și pe șantierele de construcție a corăbiilor, la tăiat lemn, și în mine, etc.

Asuprirea populației aduceau profituri considerabile, în raport cu mizeria săracilor. Regalitatea avea un aparat birocratic fiscal, și judecătoresc, care deseori comitea abuzuri și nedreptăți. O altă cauză a dezordinei și mizeriei o constituiau războaiele dintre cele două regate, și cu vecinii lor: Damascul, Egiptul, moabiții, asirienii, ș.a. Cheltuielile erau suportate tot de popor.

Un exemplu clasic de asuprire a populației ne servește dominația „Casei lui Omri” (882 – 845 a.Cr.). Ca și „Casa lui Solomon”, „Casa lui Omri” era dedată la cele lumești, fapt ce a stîrnit puternice nemulțumiri sociale. Averile acumulate erau imense și nenumărate, prăpastia dintre bogați și săraci s-a adîncit. Țăranii au devenit datornici, iar cînd nu puteau plăti erau expropriați. Ceea ce se întîmpla era împotriva